

# NA NQATAXACPI NA YOTTA'A'T SHIYAXAUAPI MAYI NETALEC ANA 'ALHUA

Na Hua'auchiguii N'aqtacpi

Cha'ayi qaŷaŷateeta de'eda huesochiguii nataxac, qataq da huo'o ca qai'ot ŷaŷamaqchiguii, qataq da nlagaxayic mayi huetalec ana 'alhua, chigoqchigui, qataq da 'eetec da qaica da huo'o ca napacalec ca lŷa, huo'otaq da qaŷacona ca lalamaxat i 'oonolec 'enuac na shiŷaxauasat.

Qataq qaŷaŷateeta da souaxat ca saqaŷaŷateelec lataxac, qataq da qaŷl'ina 'l da lataxac ca shiŷaxaua, da nachida da chigoqchigui da qai'otec ca qauem qataq da saqaiyacnapec na ŷale, ŷoqo'oyi namayipi sa ishit da pal da laviŷaxac, qataq souaxat da qanasachigui nagui da qalapaxai da qaŷauotaique no'on llic na shiŷaxauasat, qataq naua aq naidauo na'axa'te mayi heutoiguilo da 'enuac na shiŷaxauapi ŷataqta huesochiguii qanqoŷin, imeuo da lcolanaxa qataq da lachoxoyic, qataq sa ishit da qoŷinapega souaxat ca l'aqtac qataq souaxat ca l'amqaanataxanaxac.

Qataq iuen da ne'ena maichi lataxac na shiŷaxauapi ŷataqta qanpaxatalec qataq qai'ot ca llic, yaqto' ca shiŷaxaua sa ishit da l'ot ca sa lhuennataxa, huaa nachi ishit da dataŷa 'aguet cam sa ishit da dechxonntaxan huo'otaq ca huetaiya' naq'en ca lŷa.

Qataq iuen da qalapaxai da qai'ot ca llic da yaqto' nhuoteeta't 'enuac na netalguete naua ŷotta 'a't 'ale'u.

Cha'ayi ne'ena ŷotta 'a't shiŷaxauapi mayi hueto'ot na huaxaŷa't nta'alpi, na mayipi mashi sogote da nasachigui da ŷirei da l'aqtac da 'enapec ŷataqa pi'iŷa'a ne'ena l'atchiguii maichi lataxacpi na shiŷaxauapi, qataq da maichi l'amaqchic i 'oonolec, qataq da lta'adaic naigui i 'oonolec, qataq da 'eetec na mavipi da qaica da huo'o ca napacalec ca lŷa, na ŷale qataq ana 'alo, qataq na mayipi l'axateec de'eda l'aqtac da yaqto' qai'ot ca llic da ŷaŷamaxai qanqoŷin na shiŷaxauapi qaica ca iueetac, yaqto' ca shiŷaxaua ŷataqta huesochiguii.

Qataq ne'ena nta'alpi mayi ÿalectau'a de'eda qai'ot, na mayipi ÿan da l'aqtac da 'enapec itauan da l'onataxanaxac nam huaxaŷa 't nta'alpi, da yaqto' ŷataqta qantela'a de'eda maichi lataxac nam netalguete naua ŷotta 'a't 'ale'u, qataq huesochiguii da l'ottac ca maichi laŷaanataxanaxac na shiŷaxauasat, qataq. Qaŷaŷateeta da 'enuac ne'ena 'eeta'a't nhuennataxacpi qata ne'ena maichi lataxac na shiŷaxauapi, qataq da 'eetec da huesochiguii na mayipi, ŷataqta huo'o ca lta'araic naigui da ŷataqta qaipacchigui qai'ot, cha'avi maichi n'aqtac.

De'eda ima'a't ltaxaŷaxac na Nta'alpi

Lapaxai ne'ena n'aqtacpi mayi mashi qanasachigui da yaqto' mpaxatalec da maichi lataxac ma ŷotta't shiŷaxauapi, cha'ayi ŷataqta 'enuac da 'eeta'a't da lhuennataxac na mayipi, qaq ŷoqo'oyi iuen da 'enuac na shiŷaxauapi ŷotta'a't na l'aqtac n'aaxata 'a't, yaqto' i 'oonolec na mayipi hua'otaq na nocittagui ca l'onataxanaxac, ishit da nachi 'eetai' tatapigui lauel damayi, qataq ishit da huelec da l'ot, chigoqchigui naq'en ca paxaguenaxac, qataq da na paxaguenataxanaxac, qataq ipacchigui naq'en damayi, da ishit da nquigaxattashiguem ca l'ot cam qanayiuta'a 'alhua, qataq naua lŷa 't 'ale'u, da yaqtohuo'o da nuattonaguec qataq da qaipacchigui da qai'ot iveda'alo naua lŷa't 'ale'u mayi nataq'en nanettau'a de'eda, qataq naua lŷa't 'ale'u qanayiitalguete mayi hueto'oto da lamaxasoxonaxac ne'ena nta'alpi.

## ARTÍCULO 1

'Enauac na naaxat shiŷaxauapi na mayipi huesochiguii qataq 'eeta'a't da l'amaqchic qataq da 'enec qataq ŷataqta ŷaŷate'n naua lataxaco qataq nua no'o'n nvilŷaxaco, qaq ŷoqo'oyi iuen da i 'oonolec ŷataqta itauan ichoxoden ca lŷa

## ARTÍCULO 2

'Enauac na shiŷaxauapi ÿalectau'a 'enuac ne'ena lataxaguesat qataq da 'eetec da huesochiguii qanqoŷin namayipi mayi mashi qanasachigui qataq qoŷidelec ana'ana nede, qaica da huo'o ca qaiŷotauga 'enuac na shiŷaxauasat na'aictaga ca 'eetec ca l'ogueyaxac ŷale qataq 'alo, qataq naua l'aqtaqa nataq 'en da

l'amqajntaxanaxac huo'otaq da 'eetec cam laŷaanec huo'otaq da 'eetec ca lŷa naŷaanataxanaxac, qataq cam chigoqta'a 'alhua, huo'otaq cam chigoxoigui, sallaxanec huo'otaq choxodaq huo'otaq cam lŷa lataxac.

Nataq'en sa ishit da huo'o ca qaiŷotauga huasoilec da llic ca laŷaanataxanaxac huo'otaq na ŷotta 'a't llic na lataxaguesat cam 'alhua mayi netaa ca shiŷaxaua, nachi 'en 'am da huo'otaq netaa ca 'alhua mayi nalamaxat qoŷittalec na alaqqi huo'otaq da chochi qaipataxalec da ilotague', qalaxayi sa ishit da ŷaqauga huo'otaq da 'ico ' noxonecpi hueto 'ot da lamaxasoxonaxac ca nta'a mayi ilotague que'eca 'alhua.

### ARTÍCULO 3

'Enauac i 'oonolec na shiŷaxauasat nhuanau'a da ntaunaguec da nachaalataxac, qataq ŷataqta huesochiguii, qataq ŷataqta qantela'a da nachaalataxac.

### ARTÍCULO 4

Qaica da huo'o ca 'ico' nlatac huo'otaq da chochi qaŷamaqtac cha'ayi de'eda 'eetec ca nlatac huo'otaq da llic da chochi qaŷamaqtac damayi nagui sa ishit da qaŷashiita da qai'ot.

### ARTÍCULO 5

Qaica da huo'o ca qaŷauo'o ca nhuaxanaguec huo'otaq da qai'ot ca ncoitaguec huo'otaq da saqaichidapec, qaica ca qoŷanaigui qataq saqaiyacnapec.

### ARTÍCULO 6

'Enauac na shiŷaxauasat sa ishit da qaillapeguem da huo 'o ca taigüe, na 'aicta xa da ŷaqa 'a ca hueta 'a, qalaq qailo'oguet cha'ayi n'attau'a 'enauac na lataxaguesat.

### ARTÍCULO 7

'Enauac na shiŷaxauasat 'eeta'a't qaica da huo'o ca napacalec ca lŷa souaxat na ŷotta'at llic na nqataxacpi, sa ishit da qaiŷottacachi namayipi cha'ayi nachi 'eeta'a't da hueto'ot na ŷotta'a't nqataxacpi. 'Enauac 'eeta'a't da huoto'ot da ltelatqatanaxac na nqataxacpi, qaica da huo'o ca qaiŷottapeuga huo'otaq da saqaipaguelec ne'ena n'aqtacpi mayi qoŷittai.

## ARTÍCULO 8

'Ennauac na shiŷaxauasat ishit da l'ot ca llic ca l'aqtac da ŷaneu'a na aloico l'o'pi nta'alpi mayi ilotague' cam 'alhua, da yaqto' ca mayi qanpaxatalec sa ishit da qan'aqchit cha'ayi mashi n'attau'a na nqataxacpi mayi l'ot da qailo'oguet camayi, mayi n'attalecpi que'eca 'alhua.

## ARTÍCULO 9

Qaica da huo'o ca chichi qaŷacoolec da qaicoi', qaŷapou'a, huo'otaq da qai'odauec nachi ca llalaqpi, cha'ayi ca mayi huo'o naq ' enec da yi'oqchigui nachaalataxac, yoqo'oyi iuen da qaŷaŷamaxatchiguii ca qai'otec, huo'otaq qai'otec ca lŷalataxac mayi ishit da mpaxatalec da lataxac ca mayi. 'Enauac na shiŷaxauasat sa ishit da huo'o ca qaillapeguem da huo'otaq l'ada't ca laŷipi da yaqto' nachajlec qataq da deqalaec cam 'eetapeguem camayipi.

## ARTÍCULO 10

Enauac na shiŷaxauapi ishit da huo'o ca l'ot, cha'ayi namayipi nachi 'eeeta'am na laŷipi, da ishit da qan'axaŷaxana ca 'enapec, qataq da qai'otec cam ŷaŷamaqchiguii lataxac, huaa qanqoŷin ca ŷaqauga l'onataxanqa' nam loicnatac na aloicpi, mayi ŷaqauga da yagto' qaŷaŷamaxaji ca llic da lataxac camayi, qataq cam ishit da l'ot lataxac, huo'otaq da qanmit cam negue't ca lataxac mayi qaŷaqtapeguolec camayi, mayi iuen da qaidolec nam lataxacpi mayi l'ot ca llic na lasouaxashitpi.

## ARTÍCULO 11

1. Enauac na shiŷaxauapi mayi huo'o cam chochi qaŷasaqtapeguelec ishit da chochi qampaxatalec da huo'otaq saxanaxa da ŷoqta qaŷaŷateeta cam lasouaxashit da 'eesa, qaipacchigui ca 'enapec nam nqataxacpi qataq da llic da qanmit camayi, da huo'otaq saxanaxa da ŷoqta qaŷaŷateeta da ishit da dataŷa'aguet cam qaŷasaqtapelec lasouaxashit camayi.
2. Saishit da huo'o ca qaŷauo'o ca nhuaxanaguec souaxat cam l'ot, huo'otaq da huo'o ca lataxac saipaguelec, da huaqchigui da huo'o ca qai'ot mayi saishit da 'iso' na'aqchit nam lataxaguesat, mayi ishit da ŷashiita cam qanayiuta'a 'alhua huo'otaq cam lŷa 'alhua. Nataq'en saishit da qaŷasaxalec ca nhuaxanaguec lta'adaic mayi sanatenguet da lataxac co'ollaq qaitaxaŷapigui que'eca lasouaxashit.

## ARTÍCULO 12

Qaica da huo'o ca qai'igueeta'a da huo'o ca qai'otec salataxac da lalamaxat nachaalataxac, huo'otaq na llalaqpi, qataq ca lma', qataq da qaimeten aca lede, huo'otaq da qaishigueeta'a da no'on lataxac camayi, huo'otaq da no'on n'aqtaguec cha'ayi 'enauac na shiŷaxauapi iuen da ntel'a qanqoŷin na lataxacpi mayi l'ot na llic cam chochi nshiguenataxanaxac huo'otaq nshiunaxanaxac.

## ARTÍCULO 13

1. 'Enauac na shiŷaxauapi ishit quenhuotapigui' qaica ca 'eetega qataq ishit da maichi lca'aique cam naa que'eca 'alhua mayi hueta'a.
2. 'Enauac na shiŷaxauapi ishit da ca'ai cam hueta'a 'alhua, nachi 'en'am cam hueta'a ishit da huo'o taŷa lŷa 'alhua, qataq ishit da ŷl'iguelaxa cam chigoqchiguina 'alhua.

## ARTÍCULO 14

1. Da huo'otaq huo'o ca qaicaatac, qalaq 'enuac na shi'axauapi ishit da nmitaique ca lli'iguenqa', qataq iuen da yataqta machigui qanqo'yiin, nai'ctaxa cam hueta'a 'alhua.
2. Qalaxayi de'eda lataxac saishit da qai'ogoxona da huo'otaq qa'ayata'ya'aguet ca l'ot nam loicnatac na lataxaguesat, da huo'otaq yataqta 'eesa cam qai'ot nasouaxashit huo'otaq cam lya lataxac mayi data'ya'aguet name lataxacpi mayi nasachigui co'ollaxa nam yotta 'a't nta 'alpi mayi huaxa'ya't.

## ARTÍCULO 15

1. 'Enauac na shi'axauapi ishit, da nanedeuo cam hueta'a 'alhua.
2. Qaica da huo'o ca ishit da saqa'yashinem da nanedaxac cam hueta'a 'alhua, huo'otaq da nadalaxat da nanedeu'a ca lya'alhua mayi sa ishit da lma'.

## ARTÍCULO 16

1. 'Enauac na yale qataq ana 'alo da ivita da mashi yi qalaq ishit da saqaillapeguem ca l'ot souaxat da nqomshaxac huo'otaq cam chigoxoigui huo'otaq souaxat ca l'amqajnataxanaxac, nachi sa qa'yashinem da huadon uo'otaq da ya'uo'o na llalaqpi, huo'otaq da saqa'yalemaxat de'eda ladonaxac, da a nca'altaic ca mayi, huo'otaq da nalte' aca lhua.
2. Nachaqdata da yoqta huesochiguini camayi huo'otaq da yataqta ya'yamaxadeeta ca l'ot, nachi ishit da qaltaq huadon.
3. Cha'ayi ne'ena huadoota'a'tpi qataq na llalaqpi namayipi nachina na qanayiutapeguelec qataq nachina na 'ico'nllitai 'enuac na shi'axauapi cam qanayiuta'a qataq namayipi iuen da yataqta qampaxatalec que'eca qanayiuta'a 'alhua.

## ARTÍCULO 17

1. 'Enauac nashiŷaxauapi ishit da ŷauo'o na maiche lalamaxatpi, huo'otaq da nhuaata'ai' ca lŷa.
2. Qaica da huo'o ca chochi qaŷacojlec da qaillapeguem ca maichi lalamaxat.

## ARTÍCULO 18

'Enauac na shiŷaxauapi saishit da qaillapeguem da huesochiguii lataxac da lhuennataxac, huo'otaq da lavilŷaxac qataq ca l'amqajnataxanaxac, nataq'en saishit da qaillapeguem da nadalaxat cam l'amqajnataxanaxac huo'otaq da lpi'iŷaxac, nataq'en saishit da qaillapeguem da ŷachaxan ca lpi'iŷaxac huo'otaq da l'amqajnataxanaxac, nai>>ctaxa da 'oonolec camayi hue'otaq da huaxaiguet na laŷipi, nachi 'en'am da ŷataqta nachaxaata huo'otaq da saishit da nachaxaata, souaxat da napaxaguenataxanaxac, qataq da llic da huo'o ca l'ot, huo'otaq da ŷataqta ilotelec da llic cam l'amqanataxanaxac.

## ARTÍCULO 19

'Enauac na shiŷaxauapi saishit da qaillapeguem da l'axat da lhuennataxac huo'otaq da huo'o ca l'aqtac; qaq de'eda 'eetec da saishet da qoŷinapega damayi ivida'a nataq'en da saishet da huo'otaq saqaŷalemamaxat camayi souaxat cam lhuennataxac mayi l'axateec co'ollaxa, qataq saishet da huo'otaq qanmittac, qataq camayi ishit da huo'o ca l'axateec lhuennataxac, na'aictaxa da qaŷoqtegeu ivida'a ca lŷa 'alhua, qataq ishit da ŷachalec aca camachaqca lmalate na na'axaŷaxacpi.

## ARTÍCULO 20

1. 'Enauac na shiŷaxauapi ishit da ŷalegueu'a da huo'o na ntaxaŷaxac, huo'otaq da ŷalegoigui da huo'o ca naneda't shiŷaxauapi, da l'ot da llic cam 'eetapeguec ŷaŷamaqchiguii.

2. Qaica da huo'o ca chochi naŷamaxalec da nanedeu'a qanqoŷin da huo'oi ca naneda't shiŷaxauapi.

## ARTÍCULO 21

1. 'Enauac na shiŷaxauapi ishit da do'onoataxaneu'a da l'onataxanaxac ca nta'a mayi ilotague' ca 'alhua cam hueta'a, ishit da maichi huapegue' da detaxaŷapegue' ca nta'a, huo'otaq da ŷauota'a ca ltaxaŷanexanec mayi maichi lca'egueshic.
2. 'Enauac na shiŷaxauapi saisnit da qaillapeguem da huo'o ca inoxoneu'a cha'ayi nachi 'eeta'am 'enauac na laŷipi shiŷaxauapi da ishit da huo'o ca lo'onataxanaxac que'eca 'alhua mayi hueta'a.
3. Da lasataxac 'enauac na shiŷaxauapi nachida da l'ot da l'aaxac ca nta'a mayi ilo'ogue 'enauac namayipi, de'eda nasataxac damayi da qai'ot qalaq ŷataqta qaŷaŷamaxatchiguii da nallida't qanqoŷin, qataq da qaŷahuo'oi naua laloqo'te qanqoŷin de'eda allitaxac, de'eda allitaxac l'ot da qaŷatalec cam dauegaxan ŷaguec na nale, qataq saishit da qaŷauaachigui qanqoŷin cam nallij i 'oonolec, huo'otaq da qaŷahuota'a cam lŷa lataxac da huo'o ca qanallijlec da qaŷahuotaique da nta'a, mayi nataq'en ŷaŷamalechiguii.

## ARTÍCULO 22

'Enauac na shiŷaxauapi mayi ŷalectaigui cam laŷipi ca hueta'a, namayipi ishit da qaŷauo'o aca lashieu, qataq na llalaqpi, qataq ishit da qaŷanem da ivita da iŷaxanaique. Chigoqchigui qanqoŷin aim laponguishi anom mayi ilotague' ca nta'a mayi ilotague' que'eca 'alhua, huo'otaq ana chigaqa'a na laŷipi nta'alpi naua lŷa't 'ale'u, mayi qaŷamaxatchiguii da llic da ilo'ogue ne'ena nta'alpi, 'enauac ne'ena shiŷaxauapi iuen da ŷataqta machiguini qanqoŷin qataq ishit da nhuanau'a de'eda nsallaxa qataq da ŷalecta'aguet 'enauac na laŷipi, qataq da maichi lataxac na mayipi, qataq 'enauac na lhueneguesat da nachaalataxac qataq qaica ca 'eetega da l'ot da maichi laaxataxac da maichi nachaalataxac.

## ARTÍCULO 23

1. 'Enauac na shiŷaxauapi ishit da ŷauo'o ca l'onatac qataq da maichi lca'aique ca ishit da l'ot l'onatac, qalaxayi nalochiguii qanqoŷin da lashiichiŷaxac qataq ŷataqta ŷaŷamaxadeeta qataq qaiqataxana'l da saishit da huo'o ca na'aq nachi qaica ca l'onatac camayi.
2. 'Enauac na shiŷaxauapi saishit da huo'otaq qalca'atagui da qai'ot ca nshiitenaguec ca l'onataxanaxac, da lashiichiŷaxac nachi 'eeta 'am na leŷipi.
3. 'Enauac na shiŷaxauapi mayi do'onataxaatac iuen daŷataqta nalochiguii qanqoŷin da nshiitenaguec qataq ŷaŷamaqchiguii qanqoŷin qataq qaipactelec nachi 'en'am na llalaqpi, de'eda nshiitenaguec nateeteguet qanqoŷin da no'on lataxac camayi qataq ŷataqta qanaloqteeta't da ivita ca laloqo', huo'otaq da iuen da qaŷamaxaji cam saxanaxa da ime, huo'otaq ca lŷa lataxac mayi ishit da mpaxatalec da lataxac camayi.
4. 'Enauac na shiŷaxauapi ishit da l'ayii da llic da no'onataxanaxac huo'otaq da nanedeu'a ca lŷa ilotague' da no'onataxanaxac da yaqto' ishit da qaiuejlec da l'onataxanaxac.

## ARTÍCULO 24

'Enauac na shiŷaxauasat sa ishit da qaillapeguem da nmataxac, qataq ishit da huo'o ca lŷa l'ottac da ŷl'imaqta, qataq naua loga'te da l'onataxanaxac naloteguet qanqoŷin cam l'ottac, qataq naua laloxoqui' da nmateec qanqoŷin qaishiite'n.

## ARTÍCULO 25

1. 'Enauac na shiŷaxauasat iuen da ŷataqta nalochiguii qaica da huo'o ca iueetac qanqoŷin, nachi 'en'am na llalaqpi, no'oita qataq ŷaŷamaqchiguii, sa ishit da iueetac ca aloq qataq qaitaunec ca lŷa ntaunaxanaxac, nataq'en iuen da qaiqataxana'l aca nshiitenaqte da ivita da qaica ca l'onatac, huo'otaq da sano'on, huo'otaq da sada' aigüe, huo'otaq da

pa'aic, qataq da mashi ŷa'axaiqui, huo'otaq da huaigui ca lŷa lataxac, huo'otaq da deqat ca chigoqtaipoigui na lhueneguesat ŷasouaxat cam negue't ca lataxac mayi sa ishit da lhuennataxa ca mayi.

2. Da 'eetec aca 'alo da deco'o qataq na nogotolec iuen da ŷataqta qantela'a qataq qanayiuapegue'. 'Enauac na nogotolec mahyi chigoxoigui ca caua namoxo'u huo'otaq da ŷaqa'a aca chigoxoigui namayipi 'enauac 'eeta 'a't iuen da ŷataqta qantela'a.

## ARTÍCULO 26

1. 'Enauac na shiŷaxauasat iuen da ŷataqta napaxaguen, qalaxyi de'eda napaxaguenataguec sa ishit da ishiiten imauec de'eda hua'auchiguii napaxaguenataguec da yaqto' ŷaŷate'n naua llico na hua'auchiguii naŷaaneguesat. Ne'ena hua'auchiguii naŷaaneguesat iuen da ŷoqta qalapaxai da qai'ot. Da qalapaxai ca llic ne'ena ŷotta'a't naŷaaneguesat qalaq iuen da qaica ca ichiŷauga, qataq da qananedeu'a ne'ena qaŷoqotchiguemec naŷaaaneguesat qalaq qaica da huo'o ca qaiŷotauga, qalaxayi nataq'en iuen da qailoteguet cam ŷoqta 'eesa sa ivi' da nqat ne'ena naŷaaneguesat.
2. Qataq 'enauac ne'ena napaxaguenataxanaxapi iuen da ŷoqta naaxat naq'en da lauattonaxanaxac na shiŷaxausat qataq ŷa'anaqchitec cam lataxac mayi ishit da l'ot qataq da huesochiguii naq'en namayipi, nataq'en itaunec da ŷaŷateeteguet na lataxacpi, qataq da 'eetec da qanhualaxaine' ca nŷa qataq da 'eetec da nhuoteeta't na netalguete naua ŷotta't 'ale'u, qataq 'enauacna ŷotta 'a't na l'aqtac huo'otaq ca l'amqajnataxanaxac, qataq da qalapaxai ca llic na l'otpi na ŷotta'at nta 'alpi mayi naneeta'a't da yaqto' lactapiguii na shiŷaxauasat.
3. Nam huo'o na lllaqpi ishit da maichi lca'ateu'a ca lataxac da napaxaguenatageuc na lllaqpi.

## ARTÍCULO 27

1. 'Enauac na shiŷaxauasat ishit da maichi chigoqchigui da ŷalegueu'a 'enauac na maichi lalamaxat lataxac cam netaigui shiŷaxauapi, qataq 'enauac na ŷaŷamaqchiguii lataxagesat na lalamaxat layaanecpi mayi ishit da ŷaŷamajni camayipi qataq ishit da ŷaconguet ca chigaqaigui.
2. 'Enauac na shiŷaxauasat iuen da qantela'a cam lalamaxat laŷaanec, huo'otaq ca yi'oqchigui lalamaxat mayi chigaqaigui ca l'ottac laŷaanec, huo'otaq da l'ottac ana nere, huo'otaq na no'on ne'enaqtacpi mayi maichi lalamaxat l'onatac.

## ARTÍCULO 28

'Enauac na shiŷaxauasat ishit da qai'otec ca llic da yaqto' qaica ca machicague't da ivida'alo naua lŷa't 'ale'u, mayi qailotagueta mayi nataq'en ividaugalo 'enauac ne'ena nqataxacpi mayi mashi qanasachigui, yaqto' ŷataqta qaipacchigui da qai'ot 'enauac ca 'enapec.

## ARTÍCULO 29

1. 'Enauac na shiŷaxauasat ishit da huo'o ca l'ottac cam hueta'a, cha'ayi nachicata cam hueta'a mayi huesochiguii da huo'o cam l'ottac qataq sa ishit da qoŷiitega.
2. Da ivita da huo'o ca ŷacoolec da l'ot huo'otaq cam lŷa lataxac mayi sa ishit da illapec da qai'ot ne'ena nqataxacpi, qalaq 'enauac na shiŷaxauapi ishit da qai'ot ca ŷashiita ne'ena nqataxacpi yaqto' ca mayi nataq'en ishit da huo'o ca qai'ot, qataq da qaipacchigui da qai'ot ca lataxac ŷaŷamaqchiguii, yaqto' 'enauac na shiŷaxauasat qaica ca machicage't qataq sa ishit da huo'o ca qoŷiitega.
3. N'ena nqataxacpi qataq da nataxac mayi huesochiguii, sa ishit da qai'onataxana da huo'otaq qaŷataŷa'aguet cam 'eetapeguec qataq nam l'auaxanec lataxac mayi lapaxai na ŷotta'a't nta'alpi mayi nanetta 'a't.

## ARTÍCULO 30

Qaica qome da huo'o ca 'oonlec ne'ena nanettai mayi qanasachigui da qoŷinac chigoqchigui da l'ot ca l'aqtac ca camachicague't na nta 'alpi, da huo'otaq huo'o ca ŷanem shiŷaxauapi huo'otaq ca 'oonolec namayipi da yaqto' huo' ca ishit da ŷacoolceda l'ot, huo'otaq da ŷaueca'a't ca laŷipi da yaqto' nlaxaji ca 'oonolec ne'ena nqataxacpi, huo'otaq da nlaxaji da nataxac mayi huesochiguii, mayi mashi nasachigui qataq lapaxai.